

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Harc a lakásokért

Most már nem sokáig fogják nyugtalanítani a nyájas olvasókat a lapok különböző és fantasztikusan hangzó lakbértervezetekkel.

A minisztertanács határozata véglegesnek látszik, amelyen a parlamenti tárgyalások alatt aligha fognak lényeges módosításokat megengedni. Az így a végletekig sürgős, néhány nap alatt meg kell szavazni a törvényt, különben a legsúlyosabb zavarok keletkezhetnek a késedelem miatt. És ennek a késedelemnek tulajdoníthatjuk, hogy a törvénytervezet tulajdonképpen az első formájában, majdnem minden változás nélkül kerül a kamara asztalára.

Egyelőre a lakókat csak az érdekli, hogy május elsejétől fogva a békebebi bér tizenkilencszerezését, vagy a vagyonszábbaknak huszonegyszerezését kell megfizetni. Hihetetlenül magas bér, ez is, egy szerény háromszobás lakásért egy hivatalnokcsalád harmincezer lelt fog kiizzadni, ha nem akar az utcára kerülni. Miből? Erről nem gondolkozott a törvénytervező, ez nyitott és talán megoldhatatlan probléma marad a lakók számára.

Epen ezért, már most gondoskodni kell arról, hogy a törvény, amelynek megszavazását most már megakadályozni nem lehet, hamarosan revízió alá kerüljön.

Állapítsuk meg, hogy a lakók a legnagyobb indolenciával viselkedtek egy esztendő óta a készülő veszedelemmel szemben. Amíg a háztulajdonosok erős és tökéletes szervezetei kellő befolyást tudtak gyakorolni a kormányra, addig a bérlők millióinak szervezeten tömegei nem jutottak túl a népgyűlések és a petíciók hatástalan eszközein.

Ez tanulságul szolgálhat a jövő számára. Már most meg kell kezdeni az agitációt a törvény módosítása érdekében. Mindenekelőtt a szabadforgalom ideáljából kell az illetékes köröket kiábrándítani.

Szó sem lehet szabad forgalomról olyan országban, ahol legmagasabb a kamatláb, legsúlyosabb a gazdasági krízis és legkevesebb az építkezés. A szabad forgalom csak a háztulajdonosok számára hoz

szabadságot, a bérlők számára azonban a legnagyobb megkötöttséget jelenti. Szabad forgalom csak ott jogsult, ahol a kereslet és a kínálat arányban áll egymással. De mi még nagyon messze vagyunk attól, hogy egészséges, szabad verseny fejlődhesen ki a lakáskínálok között.

Epen ezért egészen őszintén bevalljuk, hogy nem hiszünk a törvénytervezetben, még akkor sem, ha változatlanul megszavazzák. Gazdaságilag teljesen képtelennek tartjuk, hogy a lakások tulajdonosai részé egy év múlva felszabaduljon. Nem hiszünk a fantasztikus lakbérrekben sem. Az Élet, minden

törvény legfőbb kritikusa bizonyára hamarosan rá fogja vezetni a törvényalkotókat a helyes utra.

Bizonyos, hogy sok család számára súlyos anyagi gondokat és szenvedéseket jelent ez a tűzpróba, de sajnos, ezen úgy látszik, túl kell esni.

A bérlők szervezetségétől és energiájától függ, hogy minél kevesebb áldozat árán és minél gyorsabban.

CFR-üzletvezetőséget kap Nagyvárad

Április elsejére készül a változás

Jonescu közlekedésügyi államtitkár távirata

A CFR. átszervezése még nem ért véget. Amióta a várad-i forgalmi főnökséget megszüntették és Nagyváradot a CFR. közigazgatás szempontjából részint Kolozsvár, részint Szatmár hatáskörébe utalták, azóta állandóan napirenden van a követelés, hogy a helyzetet változtatni kell.

Különösen az iparosok és kereskedők köréből hallottunk sok panaszt, ami érthető is, hisz ezeknek minden aprócsepről ügyben Kolozsvárra, vagy Szatmárra kellett fordulniuk. A nagyvárad-i iparos és kereskedő testületek már több ízben interвениáltak a várad-i vasuti szolgálat felja-

vitása érdekében, míg

tegnap végre megérkezett a várad-i CFR. felügyelőségéhez Jonescu közlekedésügyi miniszter távirata, amely szerint április elsejére üzletvezetőséget kap Nagyvárad.

Az új üzletvezetőségnek körülbelül olyan hatásköre lesz, mint amilyen a régebbi kolozsvári üzletvezetőség működött. Lesz szolgálati, forgalmi, vontatási és pályafenn tartási osztálya és

különálló hatáskörrel fogja intézni úgy a kocsik utatásokat, mint a munkák

kiadását, a hitelek nyújtását és kifizetését is.

Közigazdasági szempontból Nagyváradra nézve óriási jelentőségű lesz ez a változás, hiszen a kereskedőket és az iparosokat sok fölösleges költségtől és kényelmetlenségtől fogja megkímélni. Másrészt a várad-i pénzühiánynak is bizonyos enyhülése várható attól, hogy az új várad-i üzletvezetőségnek finánciális szempontból szabad keze lesz. Az új rend technikai és személyi ügyeinek megbeszélésére az államtitkár táviratilag Bukarestbe rendelte Hosszu és Trancu kolozsvári igazgatókat.

Visszavonják a Saar-vidék csapatait

Felső-Szilézia német iskolái a Népszövetség főtanácsa előtt

Genfben jelentik: A Népszövetség tanácsának tegnapi ülésén tárgyalták azt a konfliktust, amely Németország és Lengyelország között a lengyel uralom alá került Felső-Szilézia német iskolái körül keletkezett.

Az ügy előzménye röviden az volt, hogy a lengyel közoktatási hatóság számos esetben nem engedte meg, hogy a felsősziléziai lengyel gyerek ottani német kisebbségi iskolába járasson.

Ezért a németek panasszal fordultak a Népszövetség tanácsához, amely végül is úgy döntött, hogy a felsősziléziai német iskolákba csakis német anyanyelvű gyerekek járhatnak.

Kimondotta a tanács, hogy olyan esetben, amikor a gyerek nemzetisége vitás, egy vegyes tanügyi bizottság dönt, amelynek tagja lenne egy svájci szak-
férfi is.

A tanács délutáni ülésén meg egyeztek a Saar-vidék ügyében. A Saar-vidék tudvalevően a versaillesi békeszerződés életbeléptetése óta a németeké, de a németek a népszövetségi tanács így küszöbölt ki:

1. a saarvidéki katonai csapatokat legkésőbb három hónapon belül visszavonják;
2. a saarvidéki kormánybiztosság a most felállítandó vasutvédelmi osztagot csak különleges esetekben veheti igénybe.
3. A kormánybiztosság igyekezni fog a vasutvédelmi osztag nyolcszáz főből álló létszámát lehetőleg csökkenteni.

Az ülés végén Briand örömet fejezte ki a locarno-i szellem diadala fölött. Utána Stresmann köszöntö meg Drumond főtitkárnak az ülészek körül kifejtett tevé-

kenységéért. A negyvennegyedik ülészeket június tizenharmadikára tűzték ki.

Párisból táviratozzák: A francia kormány sajtó megelégedését fejezte ki afölött, hogy Briand Németországnak engedményeket tett Genfben. A jobboldali lapok azonban támadják emiatt. A Ganlois így kiált föl:

— Megint egy kompromisszum. Ez a genfi diplomataknak kényelmes megoldás.

Az Echo de Paris szerint a francia külügyminiszter csodálatra méltóan alkalmazta a kormányzás olcsó művészetét. Azonban csak a szavakkal játszott, amikor Genfben kétszer is kijelentette, hogy a Rajnavidék kiürítése Genfben nem kerül komolyan szóba. Mert Stresman hivatalos nyilatkozatában és magánjellegű beszélgetésében ennek épen az ellenkezőjét állítja.

Munkát sürget mindenfelől a nyomor

A munkanélküli munkások ünneptelen vasárnapja
— Segély helyett munka-alkalmat, közmunkákat!

Hetek óta hangos sóhajtasoktól visszhangzik az erdélyi levegő. — Mindenünnen keserű panasz hangja száll, nincs munka, nincs kenyér. A munkanélküliség irtóztos réme országszerte felütötte a fejét és nyomában leirhatatlan nyomor kétségbeesztő nélkülözés bénítja a proletárbetegség csiráival amúgy is tulon-tul telített dolgozni akarókat, akik saját hibájukon kívül meg vannak fosztva az élet legprimítivebb lehetőségeitől. Kitűnően képzett szakmunkások, napszámások, gyári munkások, munkásasszonyok és munkásányok tetlenségre vannak kárhoztatva és a munkanélküliek hadserege ijesztő módon nő, dagad, egyre szaporodik. Gyámolító kéz nélkül, a bizonytalanság szörnyű tudatával igyekeznek a különféle munkásintézmények letompítani, elszigetelni a gondteli nélkülözés lehetőségeit, azonban ma már ez a kérdés kilépett az osztályharcok erősen elhatárolt medréből és intézményes orvoslást igényel. A szakszervezetek anyagi erejük megerősítésével még ideig-óráig apró morzsák nyújtásával narkotizálják a munkanélküliek nyomorult seregét, azonban ez az erő már fogytán van, no meg ez a segítség elsősorban azok számára kínálkozik, akik a szervezett munkások táborába tartoznak. A szervezeten kívülállók még ebben a segítségben sem részesülnek és a munkanélküliség társadalombomlasztó erkölcsromboló csirái — mint azt a mindennapi rendőri jelentések szomorúan igazolják — már megkezdtek munkájukat. Itt is, ott is felhangzik a dolgozni akarók harsogó panaszszava és a petrozsényi bányavidéken csakugy, mint a bányászok ipartelepeken a munkás-ság türelmetlenül sürgeti a munkanélküliségnek állami uton való lecsapolását. Nem segítséget kérnek, hanem munkát. A közmunkák kiadásában, a vasút hatalmas ipari tartozásának folyósításában, a belföldi gyáraknak megrendelésekkel való ellátásban vélik elsősorban a bajok megoldását. A bajokét, amelyek ma már túlmúltak a normális kereteken és az egész munkásosztályt elpusztulással fenyegetik.

A munkátalanság szomorú bélyegét homlokukon viselő emberek közé keveredünk tegnap. Meglátogattunk néhány helyet, ahol munkások nagyobb számban jönnek össze és a szívetfacsaró látvány egyik-másik szembeütőbb esetének iderajzolásával igyekezzünk felírni a társadalom tetsző közönyét.

A félig kész munkásokon hatalmas társalgótermében már a kora reggeli órákban mozgalmak élet uralkodik. Akik korán érkeznek, azok a munkanélküliek, akik szakmánként jelentkeznek a segélyért. Ha nem tudnak, akkor is észre kellene vennünk, kicsodák. Beesett ábrázatukat a gondok sötét ráncai fedik, ruházatuk a vasárnap ellenére a köznapi munkásruha. Az ünneplő már régen elvándorolt, kenyérré, hussá változott az asszony, meg a gyerek számára. Mert valahogy van valami végzettség abban, hogy a munkanélküliség is elsősorban a

családok szegényembert húzza. Bus tekintettel verődnek össze a szemek, amint helyet foglalnak a nagy terem lócáin, aztán valami monoton, földöntúli hangon megindul a panaszokdás szomorú áradata.

Öreg, borostás képű, lelógó bajszú munkás kezd:

— Az én kenyeremet már a háború elvette. Huszonhét esztendeje állok a malteresdézsza mellett az állványon, de az utolsó tíz esztendőben minden voltam már csak köműves nem. A feleségem dolgozik, megkeres egy héten ötszáz lejt, abból tengetjük nyomorult életünket. Az idősebbik fiam, aki gyárban dolgozott, bevonult katonának, így azután a kisebbeknek nem jut mindennap kenyér. Nap-hosszat állok a kispiacson, hátha egyszer értem jön valaki, dolgozni, dolgozni szeretnék, mert nem bírom már ezt a tetlen, nyomorult életet. Halk börtönzés a válasz a panaszos szavakra, azután egymást követik a nyomor hangulatának enyhébb, erősebb kitörései.

Közben ünneplőruhás emberek is érkeznek a terembe, azok még dolgoznak, de arcukon rajtaül a keserű aggodalom:

— Hátha holnap rám kerül a sor.

A kispiacson, a Czillér bolt előtt vasárnap délelőttönként fekete az utca a munkások tömegétől. Itt adnak találkozót hetenként egyszer egymásnak asztalosok, ácsok, köművesek és más szakmájú munkások. Ugyan miről is beszélgetnének ma, ha nem a rémisztő munkanélküliségről. Apró csoport-

tok közepén, itt is, ott is egy elkecseregett hang roppan el és dagad a nyomorúság szilaj szimfóniájává, amelynek bus refrénje újra, meg újra felzihál:

— Nincs kenyér... nincs kenyér.

A Rét széles térségén ványadt, csenevész gyermekek hancuroznak, gondtalanul rugják a labdát, a tavaszi levegő üde gyermekcascogással telik meg. Beljebb a kerítés mögött, az apró házacskaiban a legszörnyűbb gond ül orgiáját. A vasárnapi tűzhely már-már hideg, az utcáról összeszedett rőzsedarabok susterő lángjánál panaszosan forr valami ebédfele egy edényben. A házelőtt jökepi, munkásfele ember bámul bele a végtelen semmiségbe. Mintha az égből várna valami segítségfelet. Tompán, bánatosan indul köztünk a beszélgetés. Ahogy a száját kinyitja emberünk, a szavaiból kiérezzük, hogy amolyan intelligensebb munkásemberrel állunk szemben. Hamarosan megtudjuk, hogy a szakmája, a legelőtebb szakma, vasesztergályos.

— Nézze uram — mondja keserűen — az én szakmám igaz, hogy a lejobban fizetett szakmák egyike, de már vagy két esztendeje alig-alig van munka. A háborúban fel voltam mentve és amit, akkor megfizetett munkával kerestem, már feléltük, sőt egyik, másik holmink már az öcskasorra vándorolt. A legszomorubb az, hogy van két gyönyörű gyermekem, a nagyobbikat ki kellett venni az iskolából, pedig már harmadik gimnáziumba járt. Inasnak kellett ad-

Végre sikerült meghalnia egy életunt pécskai kéményseprőnek, aki tizenhatszor kísérelt meg öngyilkosságot

Az aradmegyei Pécska községben Roob Károly kéményseprő negyvenhat éves korában öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Mire a szerencsétlen ember tettét hozzátartozói észrevették, már nem lehetett megmenteni az életnek.

Roob már hosszabb idő óta buskomor volt és betegsége annyira elharapódzott, hogy családját sem tűrte meg maga körül. A tragikus sorsu ember legutóbbi öngyilkosságát megelőzően

tizenhatszor esetben próbálkozott megválni az élettől, de sohasem sikerült tervét végrehajtani.

Az elmúlt évben Roob Károly

leugrott az egyik háztetőről.

de csak egészen könnyű sérüléseket szenvedett, úgy, hogy csakhamar felgyógyult.

Nemsokára ezután a karját és ereit vágta fel, de ekkor sem sikerült megválnia az élettől, miután hozzátar-

tozói megzavarták munkájában.

Több ízben felakasztotta magát,

de minden esetben levágták a kötéltől. Mikor már látta, hogy semmi módon sem tud megszabadulni az élettől, egy alkalommal eltávolította hozzátartozóit otthonról,

közben egy harapófogóval szét akarta ronsolni a torkát.

Feleségében azonban gyanút fogott a szerencsétlen ember viselkedése és utközben vizsgálódott. Abban a pillanatban lépett a szobába, amikor férje végre akarta hajtani borzalmas tettét. Néhány nappal ezelőtt

a vonat elé fekiúdt

az összeronsolt lelkületű kéményseprő, de a pályaőr még idejében leállította a vonatot.

Tegnap este hirtelen egy félreeső helyre távozott, ahol felakasztotta magát.

Most végre sok kínlás után sikerült megszabadulnia az élettől.

nom, mert nem bírom taníttatni. Aztán meg itt az asszony, beteg szegény, feküdni kellene, de hát ki gondolna akkor minket?

Azután értelmesen, okosan fejtegeti a munkanélküliség okait, az orvoslás módját és már el is leledkezünk arról, hogy mindaz, amit hallunk, egy egyszerű munkásember mondja, büszkeségére válnék bármelyik deputátnak még a parlamentben is.

Az elszenvedő vasárnapi sétat folytatnók a végtelenségig, mindenfelől kinyújtott karok ágaskodnak a levegőbe, a gyors, intézményes segítség szimbólumai.

Markovits Ernő.

78 leiért selyemflór harisnyát hibátlan, tartósat divatszineken, ad a „Hófehérke-Áruház

80 leiért gramofonlemez - ujdonságok, nagy lemezek a MUSICABAN. 3258

Fredett angol férfi kabátzso-
velek Ungar és Glück cégnél,
Sas-passage

E. Faber, New-York

„Van Dyke“

ironja és gummija
világmárka!!

Romániai vezérképviselőt
és lerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

Kabál és ruhaszövelek
férfiöltöny-szövelek,
vásznak, fehérneműek

üzletfelosztás miatt igen
olcsón elárusítanak

Czillér Imre
nagyáruházában

Orvos és ügyvéd uraknak csi-
szolt üveg cégtáblákat 850.—
leitől készít KLEIN Cuza Voda
(Szacsvai)-u. 36. 3464-1

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.
Saját készítményű

sérvkötők, haskötők,

gummi-
harisnyák,
speciális köt-
szerek, női és
férfi övszerek.

Vadonat új komplett tele-
háló-szoba bútor jutá-
nyosan eladó Stern-
beranél Bul. Reg.
Ferdinand 14. 3028-2

Az események középpontjában

*

Ma már 110.000 külföldi katonai angol, olasz és angol gyarmati csapatok, hinduk, singalézok és ausztráliaiak védik a sanghaji idegen negyedet. A kínai vörös hadsereg nem tudni mit tervez, megállt Nanking előtt és hetek óta nem mozdul. Kanton tábornokai nem gyávak, de szoros kontaktust tartanak fent Csennel, a világ legráfaltabb külügyminiszterével. — Csen a forradalmi kínaiak diplomataja, brit dominiumon született és ügyvédi gyakorlatot folytatott Londonban. Csen nem tud jól kínaiul, és egy angol nyelvű kínai lap szerkesztője. Mig Borodin, Moszkva kiküldöttje irányítja a belföldi politikát, Csen a mozgatója a külföldi tárgyalásoknak. — Ügyessége, ügy irák és mondókái, minden európai képzeletet felülmúl, kollegáit az országát fogja vezetni.

Ma már körülbelül mindent ismerünk a kínai eseményekből. Megtanultuk a legnehezebbet: a tábornokok Csang-Cso-Ling, Wu-Pei-Fu, Henry Feng-Yu neveit. Utóbbiról azt is tudja minden újságíró, hogy egy Fengya nevű kassai törvényszéki bíró bátyját akarta felfedezni benne. Azonban kétséget kizárólag kiderült, hogy Henry Feng-Yu, aki keresztény, egy szót sem tud magyarul, sona errele nem járt és semmi köze Fengya urhoz, ki szokatlan felledező ambíciójával, akár Gaby Deslys állítólagos magyar rokonai, az egész világon ismerítette nevét ebben a vonatkozásban. Mindent tudunk Kínáról, de azt egészen kevesen tudják, hogy mi van a kínai császárral? Kínai császár jó egynehány el Európa elmeegőgyintéteiben, de a valódi kínai császár szintén életben van. Amióta detronizálták, Tient-sin mellett egy kis birtokán él abból, hogy ékszerreket eladogatja. Egyebként Henry Pu-Yi-nak hívják s amerikai lapok most legutóbb azzal az apropóbból foglalkoztak személyével, hogy megvált egyik gyémántjától, amelyért szerény 120.000 dollárt kapott. A gyémánt eladási árából a közvetítő 65000 dollárt megtartottak maguknak és a császárhoz mindössze 55000 dollárt juttattak el. Ami elég élehetetlenségi bizonyítvány Henry-Pu-Yu-nak nézve, aki ezeket nem csoda, hogy nem tudta megtartani ősei trónját, csak a két feleségét.

Voronoff tanár ismét foglalkoztatja a világsajtót. Ezt abból az alkalomból cselekszi, hogy napvilágra került az a rettenetes módosítás, amelyet a megfiatalító operációnál bevezettek. Eddig ugyanis a csimpánz mirigyeit használták fel arra a célra, hogy gazdag öreg urak visszanyerjék ruganyos fiatalágukat, új energiára kapjanak és szerelmi életükben ne nékülözzék azokat a kvalitásokat, ami nélkül mégsem férfi a férfi. Voronoff professzornak a világ zajától messze helyezett kastélyában, ahol dolgozó termet is berendezte, egy idő óta nemcsak fáradt, új életet áhító öreg urak jelennek meg. Izmos és napbarnított kergeskező munkásberek is becsóngetnek a Voronoff klinikára. Vajon mit keresnek ottan? Ötszáz dollárt keresnek. Miért kapják ezt a túlságosan jelentékenynek ugyan

nem mondható, de feltűnően nagy összeget ezek a rongyos és kiéhezett csavargók, akik átlépnek a misztikumok elzárt kapui? A könnyelműen eldobott juttatásukért, amit cserébe adtak az élvőgyő, dús gazdag véneknek cserébe 500 dollár fejében. Embereket kasztálnak csimpánzok helyett a Voronoff klinikán s az újabb megfiatalító operációk sokkal jobban

is sikerülnek, mint az eddigiek. — Gyorsabb, a már leszűrt tapasztalatok szerint, a regenerációs és sokkal biztosabb is. S mindezenfelül olcsóbb! Olcsóbban lehet egy embert kapni, akinek minden mindegy már öszinte nagy nyomorúságában, mint egy mamot, ami kereskedelmi cikk és szabott ára van. Az emberevő szépsi-cigányok mellé méltán fel lehet sorakoztatni az emberevő gazdagokat, akiknek feneketlen zsebük befaltja már azt is, ami eddig pénzért nem volt megszerezhető — a fiataliságot. A mese meghalt. Az öreg mesebeli nábob dehogy cserélne már életet az ifjú szolgálégnnyel. Mellényzsebéből óvatosan és reszkető kezekkel kiolvas ötszáz dollárt, beleteszi a hátsó zsebébe és nadrágot cserél. (bl.)

Holnap mégis életbelép az új vasuti tarifa ?

Január elseje óta már jó néhányszor bejelentették és (az utolsó percben ugyanannyiszor) visszavonták a CFR. tarifájának revízióját, olcsóbb díjtételek bevezetését.

Legutóbb március elsejére volt bejelentve és csak február 28-án vonták vissza a tarifamódosítást, persze kilátásba helyezve, hogy az olcsóbb utazás március 15-én lép életbe.

Holnap március 15-ike és így ideje volt, hogy megérkezzen a vasutügyi minisztérium körtávirata, amely bejelenti a január óta elhalasztott tarifamódosítás életbeléptetését.

A körtávirat meg is érkezett (éppúgy, mint a január, február és március elseje előtti napokon) és felszólítja a vasuti állomások főnökeit, hogy az új tarifát március 15-én hajnali 12 óra 1 perctől kezdve léptes-

sék életbe.

A hirt — eddigi tapasztalataink alapján — természetesen a legnagyobb fenntartással közzöljük. Be kell várnunk — érthető okokból — a holnapi első hajnali vonatot. Hogy milyen tarifa szerint indult...

Különben a legújabb kiadott tarifa ismét — bár lényegtelen — eltérést mutat a március elseje előtt közölt díjtételektől.

Románia háborúja Törökország ellen és a besszarábiai kérdés

— Két érdekes előadás a városházán —

Az „Ateneul Roman” elnevezésű román szabadegyetem nagyváradi fiókja tegnap kulturálműtánt rendezett a városházán. A kulturálműtán műsorán először Negulescu ny. ezredes volt szenátor szerepelt az 1877—78-as orosz-török háborúról szóló előadásával. Tudvalevően e háborúban Románia döntő részt vett és Negulescu ezredes épen azokat a következményeket ismertette, amelyekkel ez a háború Romániára nézve árt. Negulescu előadásának magját a 77—78-as háború egyes mozzanatainak megvilágítása képezte.

Bevezetőül megrajzolja Negulescu Európa diplomáciai és politikai képét, úgy, amilyen az az 1870-es évek elején volt, rámutat Oroszországnak arra a szándékára, amely a Konstantinápoly felé való törekvésben jutott kifejezésre, változta a volt monarchia és Oroszország egymáshoz való viszonyát,

Ignatieff konstantinápolyi orosz nagykövet mesterkedéseit, majd a háború közvetlen okairól beszél.

Ezután áttér Negulescu Románia akkori belső helyzetének ismertetésére és elmondja, hogyan ment el az idősb Bratianu az orosz cárhoz Livádiába, hogy a Románia teljes függetlenségét elismerő egyezményt vele megkösse. Az 1877-ben megindult háború részletes hadtörténeti leírása közben elmondja Negulescu, hogy az orosz hadsereget a Károly fejedelem (akit később koronáztak királlyá) alatt felvonuló román hadsereg mentette meg a vereségtől Plevnánál, úgy, hogy az orosz haderőket is Károly fejedelem parancsnoksága alá rendelték. A háborút követő sanstefanói, majd berlini békekongresszusnak Romániára való kihatását méltatva hangsúlyozza Negulescu azt a sikeres munkát, amit Románia akkori diplomatái és államférfiai — elsősor-

ban Bratianu és Kogalniceanu kifejtettek.

Negulescu ny. ezredes előadását a nagyszámu hallgatóság hosszan megtapsolta.

Ezután Bogdan Jonescu jogakadémiai tanár tartott előadást Besszarabiáról, abból az alkalomból, hogy Olaszország ratifikálta a besszarábiai egyezményt. Jonescu tanár ismertette azt a szerepet, amelyet Besszarábia a románság történelmében, főleg Stefan Cel Mare uralkodó idején játszott. Behatóan ismertette az előadó Besszarábia ama százhat évének történetét, amíg orosz uralom alatt volt és felemlítette az 1812-es bukaresti, az 1856-os párisi és 1878-as berlini béketárgyalásoknak Besszarabiára vonatkozó döntését. — Hangsúlyozta, hogy Besszarábia román jellege az erős oroszosítás ellenére is megmaradt és példaképpen citálta besszarábiai eredetű nagy román írók nevét. Majd

Mozgószínházi műsorok:

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órakor

Nevető tücsök

Filmoperett 9 felvonásban

Lya Mara Harry Liedtke
Verebes Ernő

Eredeti ének- és zenekísérettel

Apolló mozgó

Ma, hétfőn megy utoljára
Harry Piel jubiláris filmje

Harry Piel a vadállatok közt

amely két napon keresztül szüfolt ház előtt, Harry Piel ünneplése mellett ment.

D. SONORE

a világhírű tanázia zeneművész gyönyörű orosz dalokat játszik és gazdag műsorába felvette Liszt Ferenc II. Rapszódiaját is, amelyet xylophonon játszik a legnagyobb művészettel.

Holnap, kedden
A parket hercege

Dorian filmszínház

Ma utoljára 5, 7 és 9 órakor

Kutya élet

A legmulatságosabb burleszk

A főszerepben:

Charlie Chaplin

Ezenkívül:

2 felvonások Joe Rock vígjáték

Jön!

Jön!

Práter Mizzi

részletesen ismertette Bogdan J. nescu Bessarabiának 1917-től az olasz ratifikációig terjedő történetét.

A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta az előadást, mely után a jogakadémiai diákság kezdeményezésére a román ifjuság fáklyamenetben végig járta a város főbb utvonalaait és tüntetett a besszarábiai szerződés római ratifikációja alkalmából.

Butorok

u. m. háló, ebédlő, konyha, előszoba és sok mindenféle egyes butorok minden elfogadható árban
üzemátalakítás miatt kiárusítatják

Iosif Vulcan 10
(Nagy Sándor)-utca

Karikagyűrűk és minden más ékszerek nagy választékban, olcsó árban
kaphatók **URÁN-nál**
Nic. Jorga (Zöldia)-utca 8. szám

Angol-szövet raktár

Urakat iziással és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

3454 2

Ne
vegyünk

használt kerékpárt
mert Kalenda-céghez

Piața Unirii (Szt. László-tér)

új kerékpárok érkeztek

soha nem létezett olcsó árban

Részletre is beszerezhetők.

Rövidárak

szalag, csipke, keztyűk,

Harisnyák

3471-3

zibekendők, nyakkendők

Fehérneműek,

Asztalneműek,

vásznak, zefírek,

üzletfelosztás folytán

legolcsóbban beszerezhetők

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

SPORT

Hetven atléta küzdött a Törekvés ezüstkoszorus vándordíjáért

Nagyvárad sportjának nevezetes dátuma volt a vasárnapi. Hetven, pompástermetű atléta acélkemény izma feszült meg, hetven birkózó az ország legjobbjai közül mérte össze egymással erejét. A Pogány Arthur által adományozott ezüst koszorus vándordíjért — amelyet a Törekvés már négy ízben nyert el — folyt most újból a nemes verseny. A versenyt kiíró és megrendező egyesület ezuttal nem sok eséllyel indult és különösen a fiatalabb generáció volt képviselve feltűnő számmal. Ez a körülmény azonban mit sem változtat azon a hatalmas erkölcsi sikeren, amelyet a szép és nívós mérkőzések megrendezéséért, a váradai Törekvés feltétlen megérdemel. Különösen két lelkes sportember, Mansberger Gusztáv és Mertz Sándor voltak azok, akik az oroszlanrészt kivették maguknak a munkából és a publikum elismeréséből, a legtöbb az ő számukra jutott.

Nagyszámú és igazán értékes publikum élvezte végig a nagyszerű és izgalmas küzdelmeket, amelyek délelőtt 11 órától — rövid megszakítással — a késő éjszakai órákig tartottak. A TAC és az AMTE, akiknek a startolásnál csaknem egyforma esélyük volt, husz-husz legjobb birkózójukat küldték el Váradra, hogy megmérjék erejüket az ország többi részéből ideseregülő ismertnevű bajnokokkal.

A Katholikus Kör nagytermének közepén volt leterítve a hatalmas szőnyeg, amelyen az egyes párok küzdelmé lefolyt. A verseny zsűri tagjai a pódiumon foglaltak helyet: A TAC részéről Deutsch Sándor, a szatmári Törekvés részéről Schenker Miksa, a Vulcani clubot Tusz István, az aradi Amtet és Toldi Olári Gyula, a nagyváradai Törekvést Grünfeld Sándor, a szövetséget Török Andor és végül az alapítót Beer Ferenc, a nagyváradai Törekvés birkózó-szakosztályának az elnöke képviselte.

A birkózóverseny részletes eredményei a következők:

Lég a) 1. Mannsberger Géza v. Törekvés. 2. Pulya Rezső Tac-Temesvár. 3. Jancsó László Toldi Arad.

Lég b) 1. Duca Mihály Minerul Vulcan. 2. Bozsa Aurél Amte. 3. Ördög János Tac.

Pehely: 1. Finyák Sándor Tac. 2. Moskovits Gyula v. Törekvés. 3. Kilián Antal Amte.

Könnyű: 1. Tusz György Minerul Vulcan, 2. Csenki János Tac. 3. Farkas József Toldi.

Közép a) 1. Vörös Lajos Tac 2. Bodó Ferenc v. Törekvés. 3. Vörös Mihály Tac.

Közép b) 1. Lutz Sándor Amte. 2. Steiner Sándor Tac. 3. Krausz Zoltán Amte.

A vándordíjat 14 ponttal a TAC nyerte meg, a Törekvés 7 és az Amte 7 pontja ellenében. A fair díjat pedig Duca Mihály Minerul nyerte el.

Az FTC hatalmas győzelme

A budapesti profiliga tegnapi fordulója újabb meglepetésekkel szolgált. Az FTC hatalmas győzelme és az MTK váratlan veresége voltak a nap szenzációja.

FTC—III. ker. TVE 5:0 (1:0)

Ferencváros kezd, a labda Kobukról Schlosserhez pattan, aki nyomban gólt lő. A 17-ik percben Pataki kapufát rug. A 26-ik percben az FTC kapujánál nagy kavardás, de Huba ment. A második félidőben mezőnyjáték után a 12-ik percben Kohut kornerét Pataki továbbítja és Dán belövi. A 17-ik percben Schlosser a harmadik gólt rugja. A 34-ik és a 44-ik percben újból Dán rugja a gólkat.

Újpest—Hungária 1:0 (0:0.)

Érdekes és változatos játék. Jakube hevesen lefut, a labdát a kapussal együtt benyomja. A bíró nem ítél gólt. A 32-ik percben Jakube beadását Küntler belövi, de a bíró lesállás címén újból nem adja meg a gólt. Az ítékezés miatt a publikum egyre jobban zajong. A második félidő 20-ik percében aztán Nadler handseért tizenegyes amit Fogl III. értékesít góllá.

Kispest—Nemzeti 2:1 (1:0.)

Bástya—Budai 3:1 (3:1.)

Szombathely:

A Sabaria—Vasas mérkőzés eső miatt elmaradt.

○ Elmaradt a NAC közgyűlése. A Nagyvárad Atlétikai Club vasárnap délelőtt 10 órára kitűzött közgyűlése — az elnök akadályoztatása miatt — elmaradt és azt hír szerint március 20-án délelőtt tartják meg.

○ A hazena sport terjeszkedése. A váradai Macabi sportegyesület hazena szakosztálya már a közeli hetekben — a budapesti VAC kiváló hazenajátékosa és trénerének vezetésével — megkezdte működését. Aik a hazena sport iránt érdeklődnek és maguk is aktív résztvevői óhajtanak lenni, jelentkezzenek a Macabi sportegyesület titkárságánál (Macabi clubhelyiség, Kereskedelmi Csarnok épületében) minden csütörtökön este 8—9 között. A legszebb és legegészségesebb sport lányok részére.

○ Az NSE közgyűlése. A Nagyvárad Sport Egylet f. hó 20-án d. e. 11 órakor tartja XXII-ik évi rendes közgyűlést, melyről a tagokat ezúton értesíti és meghívja. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése (zárszámadás, mérleg, leltár). 3. Felmentések megadása. 4. Jövő évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Választások. 6. Indítványok.

November 1-ig

minden házba be kell vezetni a vízvezetékét

Az összes házulajdonosok tudomására hozzuk, hogy a vízvezeték megfertőzése veszélyének elhárítása végett, amelyet kizárólag a rendetlenül tartott udvarok kútjai okoznak, minden, a város centrumában lakó házulajdonos köteles november elsejéig a ház minden lakásába a vízvezeték bevezetési és megenni a szükséges intézkedéseket, hogy az udvari közös kuttakat rendben tartsák. Továbbá felhívjuk az összes periferiákon lévő házak tulajdonosait, hogy az udvari kuttakat november elsejéig úgy alakítsák át, hogy a víz ne keveredhessen a földdel és a szennetéssel. Beton építkezéssel biztosítani kell az áthatatlanságot és meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a kuttak befagyása elkerültesse. Azok a házulajdonosok, akik nem tesznek eleget a fenti rendelkezéseknek, meglesznek büntetve és az elrendelt munkákat az ő költségeiken a városi vízvezeték és csatornázási üzeme hajtja végre.

Oradea, 1927. március 3. Gh. Tulbure polgármester, dr. Vostinar János főjegyző.

Vásznak, damasztárak kész paplanok beszerezhetők **UNGER és GILCH** cégnél, Sas-passage

Új üzlet! 2764

Menjen Kleinhez

cipőt és kalapot vásárolni!

Árjegyzék:

Női felcipők	—	—	420 leltől
Női színes felcipők	—	—	500 „
Női szürke és pezsgőszínű divatcipők	—	—	750 „
Férfi cipők	—	—	560 „
Férfi színes cipők	—	—	680 „
Férfi színes divatcipők	—	—	800 „
Férfi kalapok	—	—	300 „
Férfi divatkalapok	—	—	375 „
Női átmeneti selyemkalapok	—	—	300 „

Kérjük i. tisztelt vevőközönségünket, hogy dusan felszerelt raktárunkat vételezőlehetőség nélkül tekintse meg.

Klein Simon

cipő- és kalapüzlet
Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 3. és 10.

5 évi jófállás!

Használja ki a lei emelkedését!

Zongorám jelenlegi árai:

Hoffmann pianino 6 oktávós	Lei 26.000
Hoffmann pianino 7 oktávós, keresztthuros	Lei 31.000
Hoffman zongora 7 oktávós, keresztthuros, fekete	Lei 50.000
Partart Luner zongora, 7 oktávós, keresztthuros, fekete	L. 45.000
Partart Luner zongora 7 oktávós, keresztthuros, fekete, hárfá pedál	Lei 52.000
Wirth, Lauberger, Produktiv, Stingl, stb.	Lei 60.000

STERNBERG zongora-áruház

3028-2 Bul. Reg. Ferdinand 14.

Kárpitos

munkákat a legszebb kivitelben jutányos árban készít

Kovács

károitos
Parcul Gojdu (Deák Ferenc)-u. 1.

EMINESCU

Váradi szabad-előadás
a nagy román költőről

A legnagyobb román költőt, Eminescu-t ismertette a román Góju-szabadegyetem szombati kulturdélutánján A. Mavrodin tanár, városi tanácsos.

Mavrodin tanár azzal kezdte előadását, hogy Eminescut nem lehet a dogmatikus irodalmi kritika szerint osztályozni, aminthogy nem lehet egyetlen igazi költőzsemet sem. Hanem igenis a zsenit az intuíció segítségével lehet megérteni — és itt Benedetto Croce-ra, a nagy olasz esztétára hivatkozik az előadó, majd ismerteti külön-külön a román kritikusoknak Eminescuról alkotott véleményét. — Eminescu, az előadó szerint, a világirodalom igazi nagyjai közül az egyik, mert költői munkájában tökéletes összetétellel benne van század minden költői áramlata, minden filozófiája, még pedig nem analitikus módon, hanem intuitív.

Mavrodin tanár szerint Eminescu nagy költői kvalitása az, hogy megérteni tudja az eszmét, az absztrakciót. Itt aztán az előadó idézte Eminescu műveiből, képeken a magyarra is többek között fordított Luceafarul-ból. Rámutat Mavrodin tanár Eminescu költészetének romantikus, klasszikus és parnasien elemeire, amelyeket románkólia színez. Mintán összeveti Eminescut a világirodalom néhány nagyjával, megvilágítja Eminescu költészetét a román stílus szempontjából, majd megjelöli a költő helyét a világirodalomban.

A nagyszámú közönség tapssal ünnepelte a nívós előadást.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Fuchs Béla

üzlet 3488

N. Iorga (Zöldfa)-utca 21.

megnyit!

Olcsó árak!

Szolid kiszolgálás!

Képzett

fényező vasalónő

lakásán vállal kemény ing, gallér, kirakat - munkákat, pipere, ágyterítő és függöny spanolását

Vasalni házhhoz is megy

özv. Csőke Gézané

Decsehal (Vitéz)-utca 24.

Olcsó

házhelyek

a város legjobb részén kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Ertekezni:

Topsál-mól

Averescu-utca (a Ferdinánd király-ut és Percecs-utca között) 2766

40 lei áru szardiniára 121 lei vám- és költség

Milyen címen vámolják meg a „Minta érték nélkül”-i zacskókat?

Kereskedők köréből egyre több panaszt kapunk amiatt, mert az utóbbi időben a váradi vámhivatal vámkezelés alá vesz olyan küldeményeket is, amelyek nemcsak nem vámkötelesek, hanem kevesebb értékűek, mint maga a vám és a horribilis kezelési költség.

Igy például az új gyakorlat szerint vámköteles csomaggá léptették elő Nagyváradon az értéknélküli áru-minta-leveleket.

A kis borítékokat, amelyek nemcsak a „Minta érték nélkül” felírásuk, hanem néhány dekányi, valóban érték nélküli tartalmuk folytán az egész világon szabad postai szállítást élveznek, mostanában a vámhivatalhoz teszi át a posta és ebből a legfurcsább, de egyben igen kellemetlen és kínos helyzet keletkezik.

A címzett kap egy értesítést: küldeménye fekszik a vámnál. Nem tudja: mi lehet, szalad a postához, ott lefizetnek vele valamit díjat, megkapja az erről szóló tanúsítványt. És azt a fölvilágosítást, hogy ezzel a vámhivatalban keresse a küldeményt. Gyorsan a vámhivatalba. Ott már írásbeli az érintkezés. Kérvény, nyilatkozat, mi-más kell, ezt a címzett maga nem igen

tudja elkészíteni, ehhez már segítség kell, a segítség — persze — pénzbe kerül. Aztán megtörténik az elvámolás, újabb pénzek levonása és végre kiadják a küldeményét, amely nem a pénzt nem éri meg, hanem a fáradságot és az időtöltést se.

Egyik olvasónk írja, hogy kapott két kis mintadoz szardiniát, ami a boltban nem kerül többé 40 leinél és másfél órai mászkáláson felül 121 leit fizetett vám- és kezelési díj címén.

Mint hogy az áru-üzlet alapja a minta és a megküldött minta után rendelendő áruk ugyanis vámkötelesek: érthetetlen, miért kell az érték nélküli minta-csomagokkal ilyen procedurát rendezni, miért kell még jobban megnehezíteni az amúgy is vergődő gazdasági és üzleti életet?

Nem hinnénk, hogy mintazacskókban jelentős értéket lehessen becsümpészni, de nem emelnénk kifogást ez ellen, ha minden mintacsomag tartalmát ellenőrizi a vám. Ehez joga van. De elvámolásra (időtöltésre és költségfizetésre) kötelezni a címzettet, olyan sérelem, amely ellen a leghatározottabban tiltakozni kell.

Három „királynő” harca

Kit illet meg jogosan a bécsi divatkirálynő címe?

Bécsből írják: Az osztrák köztársaság fővárosában most éles harc tört ki három királynő között.

Még a múlt év decemberében

divatkirálynővé választották

Bécsben Kretschmer Pia kisasszonyt, aki mint ilyen, a berlini divatkirálynő-versenyen vett részt. Egy konkurrens divatkirálynő választó csoport azonban a bécsi Tabarinban

ugyancsak divatkirálynővé választotta

Renate Renée filmszínésznőt.

A filmszínésznő azonnal kártérítési pört indított Kretschmer kisasszony ellen, előadván, hogy az újabb választás értelmében kizárólag neki van joga a divatkirálynői címet viselni.

Ezt a pört még nem is tárgyalhatta a törvényszék, és máris

új divatkirálynő jelentkezt,

Delys Irma személyében, akit ugyancsak megválasztottak a legközelebbi berlini divatversenyen.

Delys kisasszonynak természetes első dolga volt, hogy pört indítson a másik két trónkövetelő ellen és 5000—5000 silling kártérítést követeljen a divatkirálynői cím jogtalan viseléséért.

A divatkirálynők vitája ebben a pillanatban annyira bonyolult, hogy szinte már csak a Népszövetség képes azt eldönteni.

Zongorák pianóknak legolcsóbbak és legjobbakkal a MUSI-CABAN 3258

Gazdagéknál estély van. A sok bubirizurás asszony és lány között egy lobogó sörényű ifjú áll az ünneplés középpontjában, a lánglelkű zongoristán, aki legújabb kompozíciójának eljátszásával emelte az est fényét. Gazdagné lelke mélyéig meg van rendülve. Hogy művészi lelkesülésének kifejezést adjon, lehúzza újjáról egyik gyűrűjét és így szól:

— Viselje művész ur ezt a gyűrűt e gyönyörű óra emlékéül.

Gazdag ur is meg van hatva. Hátulról bökdösi a felesége vállát és fülébe sugja:

— Adjál hajnyírásra is neki!

Retorta

vasaló,- faszén

kizárólagos egyedárúsítója Oradea és környékén

Kallos Hugó

Calea Victoriei 1. Telefon 88

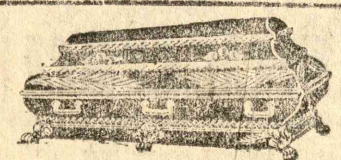
MARGINA

Falepároló r.-t. 3449

MOZI

— Vigjáték műsor látható ma, hétfőn a Dorian-Filmszínházban. Színpadra kerül Chaplin legújabb és legnagyobb sikerű burleszkje, a „Kutya élet”, amelyben a népszerű filmkomikus könnyekig megkacagtatja a nézőket. Ezen kívül színpadra kerül két-két felvonásos Joe Rock vigjáték. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jön: „Práter Mizzi”.

— Harry Piel a vadállatok közt. Harry Piel jubiláris filmje ez a 75-ik, amelyet ő maga rendezett, s ő játsza a főszerepet. Mértőn e film jelentőségéhez készült el ez, s bátran állíthatjuk, hogy pompásabb kiállításban, tökéletesebb rendezésben nem láttunk Harry Pielről filmet. A téma nagyszerűségéhez mérten a cselekmény valóban csakis amerikai fogamnak megfelelő hatalmas cirkuszban játszódik le, hol a szebbnél-szebb cirkuszi mutatványok és revüszere jelenetek, táncok tarkítják az előadást, s mind ezek tetejében egy pillanatra sem szűnik meg Harry Piel vakmerő mutatványainak vetítése, akinek jelenetről-jelenetre valószággal adódik a lehetőség, hogy végtelen testi ügyességének és számsoni erejének jelét adja. A film feltétlenül méltó Harry Piel 75-ik, jubiláris filmjének, mert ezzel módot nyerünk, hogy Harry Piel, a világ legjobb szalon kalandor-színészét ünnepeljük. P. Sonora is a film nagyszerűségéhez mérten állította össze gyönyörű műsorát, amely főképp orosz klasszikus és népzeneből és Liszt Ferenc II. Rapsodiájából áll. Ez a műsora egyszersmind bucsúműsor is, amennyiben szerződése Koppenhágába szólítja, s már a közeli napokban távozik körünkől, hol igen sok, meleg sikerben volt része.

Temetéseket 2000.— leltől 20.000.— leltől részletfizetésre is rendez a

MEGYELET, (Sas-passag)

**Ha Ön
olcsón akar
izléses, elsőrendű modern**

butort

vásárolni, akkor
fáradjon el

butoráruházamha

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 19. sz

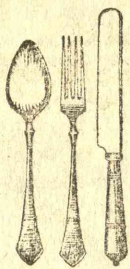
ahol a legegyszerűbb-
től, a legfinomabb ki-
vételben, legolcsóbb
árban szerezheti be,
miután Ön a butort
közvetlen a

**termelőtől
kapja**

Eladás nagyban
és kicsinyben

**WALLERSTEIN
FERENC UTÓDA
butorgyári lerakat
ORADEA**

3455

Alpaca kanál vagy
villa 30 —, kávé-
kanál 20.— lei.
Ezüst fazon kanál v.
villa 50 —, patent
kés 70.— lei.
„RECORD” extra ne-
héz főzőedények.
Épület és butor-
vasalások
leszállított árakban

STERN vaskereskedő

Mihai Viteazul Nagypiac-tér 2.
Tele on : 8-92

3400

Butorok

tulhalmozott raktár miatt

**őriási
árleszállítással**

3479
Complett hálók 14.000, Telehálók
20.000 leitől a legjobb minőség-
ben, vételkényszer nélkül meg-
tekinthető

Steinernél

Avram Iancu (Kossuth-utca Sas-
palota pincéjében.

Mi újság?

Borzalmas hóvihar pusztít Japán egész területén

Tokióból jelentik, hogy az ország egész területén
olyan hóviharok dühöngenek, aminek negyven-ötven esz-
tendeje nem emlékeznek.

Mukdenben a hóvihar nagy károkat okozott.

A táviró- és telefonvezetékek megrongálódtak és így
a hó-katasztrófa vidéki eseményeiről nem érkeznek megbiz-
ható hírek.

Megkísérelték repülőgépekről megállapítani a hóvihar
pusztításait, de a közlekedés és tájékozódás repülőgépekről
teljesen lehetetlen.

Jön **Volgahajós** Jön

Várkonyi Mihály -- Vilham Boyd

* A nagyváradai Kereskedel-
mi Kamara és a Csarnok. A
dolgoz természeténél fogva egé-
szén közéről kell, hogy érte-
kelje a váradai Kereskedelmi
Csarnokot az a mód, ahogyan
a Kereskedelmi és iparkama-
ránál Barbu Romulusz elnök
lemondása folytán beállott
helyzetből kiutat találnak. —
Epen ezért a Csarnoknak azok
a tagjai, akik a Kereskedelmi
és iparkamarában vezető sze-
repet töltenek be, csütörtökön
este értekezletet tartanak,
hogy a kamarai elnökválasztá-
son lehetőleg közös platform-
mal léphessenek elő.

* Törvényes formák között.
A Gerley-Rácz házasságról
írott szombai cikkünkre vo-
natkozólag a család annak a
közvéleményre kért fel bennünket,
hogy a házasságkötés az összes
törvényes formák legszigorúbb
betartása mellett történt. Ezt
készséggel közöljük. Mi sem
állítottuk az ellenkezőjét.

* Készülődés a Kereskedelmi
Csarnok elnökválasztására. A
nagyváradai Kereskedelmi Csar-
nok elnökválasztása végre a
tényleges megoldás stádiu-
mába jut. Ugyanis holnap, ked-
den este ül össze a Csarnok el-
nöksége, élén Flegmann
Armin ügyvezető elnökkel és
ezen az ülésen készítik elő a
választmányának azt az érte-
kezletét, amely az elnökvá-
lasztó közgyűlést minden te-
kintetben előkészíti.

Nevelő tücsök

Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes

x Die Dame márciusi száma
megérkezett. Közli a legújabb
divatváltozásokat. Ára 65 lei.
Kapható a Hegedűs Hirlapiro-
dában.

Orvos (akit éjjelután 2 óra-
kor hívtak egy bankár özvegyé-
hez): Nagyságos asszonyom, tes-
sék azonnal elhivatni legköze-
lebbi rokonait, a közjegyzőt, az
ügyvédjét, három egyetemi ta-
nárt...

Bankárné: Drága doktor ur,
hát olyan súlyos a bajom?

Orvos: Azt nem mondom; de
hadd pukkadjanak ök is, hogy
minden ok nélkül éjjel felzörge-
tik őket.

* Montecarlói világrekord.
Párisból jelentik: Nagy sze-
rencsége volt tegnapelőtt Mon-
tecarióban egy Jules Regnier
nevű fiatal franciának. A fia-
tal ember délután hat óra táj-
ban ment be a kaszinóba, meg-
ivott egy pohár cocktailt, vett
néhány zsetont, megtett né-
hány számat és tíz perc alatt
összesen 255.000 frankot nyert,
ami közel 2 millió leinek felel
meg. Utána nyugodtan meg-
ivott még egy pohár cocktailt,
azután hazament, hogy átöltöz-
ködjék ebédhez.

Nevelő tücsök

Filmoperett slágersorozat

* Ismét megnyílik a Palace-ét-
terem. Régóta érzik mindenki a
hiányát annak, hogy a Mária ki-
rályné (Bémer) téren nincs étte-
rem. Különösen nincs megfelelő
helyiség egy ünnepély, egy nagy-
szabásu bankett rendezésére. E-
pen ezért nagy örömmel hallja
mindenki, hogy a Palace-étterem
ismét megnyílik és ezzel Nagyvá-
radnak ez a közkedvelt uri étter-
me újból a nagyközönség rendelkezésére fog állni. Az éttermet
Rosenberg Dezső fogja vezetni, kit
a közönség előnyösen ismer, hi-
szen öt évig volt főpincér a Püs-
pök-fürdőben, a Palace- és Royal-
kávéházakban és mint elsőrangú
szakember garantálja, hogy kitűnő
konyha, tisztaság, izléses és figyel-
mes kiszolgálás fogja biztosítani
az étterem új fellendülését. A Pa-
lace összes terméi elegáns beren-
dezéssel pár nap múlva nyitnak
meg.

— Hány éves vagy kistiam?
— Kilenc! Hát maga, néni?
— Amilyen időseknek látszom.
— Igazán? Olyan öreg?

Színház

Heti műsor

Hétfő este 8 órakor: Orlov.
Kedd este: Román előadás.
Szerda este 8 órakor: Névtelen
asszony.

Csütörtök este 8 órakor: Csar-
kuszhercegnő. Mérsékeit hely-
árakkal.

Péntek este 8 órakor: Uraink
csak egymásután.

Szombat délután fél 4-kor: Va-
legényhajsza. Mérsékelt helyárak-
kal.

Szombat este: Román előadás.
Vasárnap délután fél 3-kor: Ma-
zsisz Ferkó, mérsékelt helyárak-
kal.

Vasárnap délután fél 6-kor:
Noszthy fiú esete Tóth Marival.
Mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: As-
szonykám, operett bemutató.

— Az Orlov reprize. Egy
meglehetősen kiforadt en-
semble-val vállalta a direktor
ennek a nagysikerű darabja
felújítását és ez a kimerültség
megérzett az előadáson. Zök-
helyi Anna pazar eleganciát
Nadia volt, sneidig nagyherce-
Tompá. A régiak közül Só-
nak volt jó estéje: rendkívüli
sikert aratott kabinet-figurá-
val. Új volt — Bellák után —
a szubrett-szerepben Simo-
Évi, aki most is decens és sze-
pen kidolgozott alakítást pre-
dukált. Egészen egyéni, ge-
min-es humora üdén hatott
sok sablonos szubrettrequi-
situm helyett. Kár, hogy kevé-
alkalmat adnak teljes kibontá-
kozására. A klakk egy része
most már a karzatról dühö-
gött. Haladás.

— Aggházy Melinda sikere.
Határozottan szép sikerbe-
volt része szombat délután
Aggházy Melindának, aki ezú-
tal az Alexandrában lépett fel.
A publikum az egyes felvoná-
sokban melegen ünnepelte
művésznőt, akinek egyes éne-
számai különösen osztatlan
tetszést arattak.

BERLINI KÉZIMUNKAUZLET

Károly herceg Szilágyi Dezső-
utca 1. szám.

Ruha és mindennemű színes

és fehér gép- és kézhímzés, gép-
ajourózás, előrajzolás, fehérnemű
varrás, goblein, kelim, smirna stb.
kézimunkák készen és rendelésre,
kézimunkaanyagok, olcsó árak.

**Freund Benjámint
ékszerész-üzlet**

kényszerűségből ideiglenesen Sa-
guna (Kapucinus)-utca 16. alá
helyezte át. Orát, ékszer, lá-
szert leszállított árban árusít.
Aranyat, ezüstöt, briliántot
magas árban vesz.

Die Dame

65 Lei. Kölcsonkönyvtár előfizet-
tők 55 Leiért kapják a Hegedűs
Hirlapirodában. (Rádás 1 folyóirat)

A polgármester a munkanélküliekért

Megírtuk, hogy legutóbb a munkanélküliek egy küldöttsége kereste fel Tulbure György polgármestert és gyors beavatkozást kért az egyre növekedő nyomor enyhítése érdekében. A küldöttség egy memorandumot nyújtott át a polgármesternek, amelyben javaslatokat tett a munkanélküliek gyors segítségére.

Tulbure György polgármester azonnal intézkedett. — Még ma délelőtt feliratot intézett a belügyminiszterhez, amelyben a memorandum alapján a kormány beavatkozását kérte.

Azonkívül árt a pénzügyigazgatóság is. A polgármester nyomatékosan kérte a pénzügyigazgatóságot, hogy az egyre növekedő munkanélküliségre való tekintettel a legnagyobb méltányosságot gyakoroljanak az adókkal szemben a hátralekötött adók behajtásánál és az új adók kivetésénél.

Vetítő-est a spiritizmusról

Általános érdeklődésre tartogat számot a Kath. Kör márc. 15-iki, keddi vetítő estéje, amikor d. u. fél 7 órakor Kovács Kandid, prem. házfőnök tart előadást a spiritizmusról.

Valósággal egy spiritizma szeánsz elevevését fogja a közönség szeméi elé varázsolni azokkal a képpekkel, amelyek felvonultatják a leghíresebb médiumokat legkiválóbb produkcióikkal együtt.

Bemutatja a szellem-jelenést, a szellem-írást, a médiumi rajzokat, a materializációs jelenségeket s mindezeknek magyarázatát adja a legmodernebb spiritizma bölcselete és a ker. világnézet alapján. Az előadásban valláskülönbőség nélkül mindenki megjelenhet.

Belépő díj nincs, önkéntes adományokat a tetemes költségek fedezésére köszönettel fogad a rendezőség.

Könn találkozik Grünnel és megkérdi:

- Hol voltál?
- A bíróságon, beperelt a Weiss.
- És mit mondtál ott?
- Összeszidtam alaposan a bírót.
- És nem történt semmi bajod?
- Nem.
- Hogy lehet az?
- Hát hallotta?

Vizumot utlevélre
Telefon 458
a Hegedűs Kiralpirodába kértien

Feleség: Mielőtt hozzád mentem, folyton esküdtél, hogy szerelmes vagy belém.
Férj: Ne felejtse el, hogy akkor is mondtam, hogy nem szeretem a férjes asszonyokat!

Nagy eréllyel nyomoznak a romboló tüntetők után

Hivatalos nyilatkozatok a tegnapi rendzavarásról

— Saját tudósítónktól —

Vasárnap este olyan események zajlottak le Váradon, amilyenekre eddig sohasem volt példa: egy ismeretlen fiatalemberekből álló társaság az éjjeli órákban megtámadta a Kereskedelmi Csarnokban rendezett izr. jótékony leányegyesületi estély közönségét és még mielőtt a gyorsan kirendelt rendőrség a helyszínre érkezett volna: teljesen szétzavarta a mulatságot, a bál helyiségek ablakait pedig jórészt bezúzta.

A közönség riadtan menekült haza és pillanatok alatt szomorú sötétség borult az előbb még fényesen kivilágított termekre, a csöndes és sötét folyosókon üvegcserepekbe és kövekbe botlott a viszályos rendezőség s fél óra múlva már csak a megerősített rendőriőrök csizmája kopogott keményen a bál helyiségek körül.

tett rendőriőrök csizmája kopogott keményen a bál helyiségek körül.

A kínos és Nagyváradon teljesen példa nélkül álló incidens híre még az esti órákban gyorsan szétfutott a városban és mindenfelé komoly megdöbbenést keltett, bár az első pillanattól kezdve kétségtelen volt mindenki előtt, hogy a rendzavarást szervezetlen és felelőtlen tömeg okozta.

A Nagyvárad Estilap tudósítója a kínos incidens ügyében beszélgetést folytatott illetékes tényezőkkel s ezekből a beszélgetésekből egész határozottsággal állapítható meg, hogy

minden illetékes fórum komolyan és határozottan elítéli a felelőtlen elemek rendzavarását.

Jacob prefektus nyilatkozata

Az Estilap munkatársa, a kora reggeli órákban kereste fel hivatalában Jacob József prefekust, aki akkor még nem is tudott az elmúlt éjszaka történt rendzavarásról. Azonnal telefonos információt kért a rendőrségtől, majd a következő rövid, de energikus és megnyugtató nyilatkozatot tette:

— E pillanatig nem kaptam hivatalos jelentést a tegnapi este

történt sajnálatos eseményről. — Azonnal jelentést kérek a rendőrségtől és

az eset bevizsgálása után megteszem a szükséges intézkedéseket, hogy a jövőben hasonló esetek ne fordulhassanak elő

és természetesen — mindent el fogok követni, hogy a város lakosságának nyugalma megőriztessék.

Mit mondanak a rendőrségen

A tegnapi esti tüntetésről a rendőrség hivatalos helyen a következőket közölte az Estilap munkatársával:

— Tegnap este ünnepelte egész Nagyvárad Besszarabia ratifikálásának nagyjelentőségű aktusát. Az ünnepségen minden intézmény, iskola részt vett és impozáns módon minden rendzavarás nélkül folyt le. A rendőrség minden kellő intézkedést megtett és magán az ünnepségen még egy sértő kifejezés sem hangzott el.

— Az ünnepség után is a tömeg a legnagyobb rendben oszlott szét. Este nyolc órakor már a rendőrség is bevonult, csak exponáltabb helyeken maradt meg egy-egy különítmény, tisztán óvatosságból.

— Este háromnegyed tízkor, tehát jóval az ünnepség lefolyása után, a rendőrséget valaki telefonon értesítette, hogy a Kereskedelmi Csarnok épületében incidensek fordultak elő.

Néhány perc alatt a helyszínen volt a készség, de ak-

korára már a tüntetők nyomtalanul szétoszlottak.

— A rendőrség még az éjszaka bevezette a nyomozást és a legnagyobb eréllyel fogja a vizsgálatot lefolytatni. Minden lehető el fognak követni, hogy a tetteseket kézrekerítsék és átadják az igazságszolgáltatásnak.

Egy szemtanú a rendzavarásról

Asztéztavart művész-est egyik rendezője a következőképp mondtotta el a kínos incidens lefolyását:

— Kevéssel 10 óra előtt, amikor a terem már megtelt közönséggel és a műsort meg akarták kezdeni, az utca felől egyre erősödő zaj szűrődött be, majd hirtelen több ablak zuhant be csörömpölve.

— A lépcsőház felé siettem, ahol már valóságos tumultus volt, egy csapat egészen fiatalember igyekezett fel a termekbe. Nem lehetett őket feltartóztatni, egész a terem bejáratáig tódultak, s utközből a legtöbb ablakot betörték.

A jogásziljuszág nem vett részt a rendzavarásban

Beszélt a Nagyvárad Estilap munkatársa Jonas Traian joghallgatóval, a nagyvárad jogásziljuszág egyesületének elnökével is, aki a következőket mondotta:

— Tegnap este Bogdan Jonescu tanár úr előadása után elindultunk a városházáról és tüntető menetben az Egyesülési-tér felé tartottunk, majd bejártuk a város főbb utvonalaait. Az egész tüntetés nyugodtan, méltóságteljesen folyt le, amint illik is, mert hiszen tisztára nemzeti jellegű ünnep volt ez, amelyet az országban mindenütt megültek. Ünnepeztünk Bukarestben a kamara és a szenátus, az egész lakosság, ünnepezték más városok is. Ezért sértette érzésünket az, hogy tüntető felvonulástunk közben az utcai közönségből fütytyöket is hallottunk. Többet közülünk mentek megnézni, megállapítani: kik lehettek azok, akik fütyölnek, de nem találtunk senkit. Ennek ellenére nyugodtan folyt le a tüntetés, amelynek végzetével elmentünk a jogakadémiára, majd vacsorázni voltunk valamennyien, azután pedig — úgy 9 óra felé — a Katolikus Körben voltunk a birkozó versenyen. Kijelentem, hogy

a Kereskedelmi Csarnoknál történt incidenshez a diákságnak semmi köze sincsen.

— En az egész ügyről csak ma reggel értesültem egy ismerősimtől.

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 317 50

BERLIN 12325 PARIS 203350
NEW-YORK 51975 PRAGA 1540—
LONDON 252250 B.PEST 90 90
BECS 7315— MILANO 2320—

Heyman szinkör

Hétfo: Nevető tücsök. Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes. Filmoperett. Slágersorozat 12.

Kedd: Nevető tücsök. Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes. Filmoperett. Slágersorozat 12.

Nagy alkalmi butorvásár!

Háló- és ebédlőbutorok, szőnyegek, antik dolgok, hajlított butorok, képek minden elfogadható áron elárussítanak 3072

Harstein Jenő

butor- és szőnyegüzlet
Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

A férj figyelmezteti a tengeri fürdőbe készülő feleségét:

- Ne felejtse el drágám, az orvos megtiltotta, hogy fürödj!
- De azt nem tiltotta meg, hogy fürdőruhát viseljek!

Kiujultak a harcok Mexikóban

Mexikói jelentések szerint a Los Atlos mellett ismét véres összeütközés volt a felkelők és a szövetséges csapatok között.

Az eddigi megállapítások szerint a harcban 42 főkelő és 6 szövetséges katona esett el.

LEVELEZÉS

RIDIKÜL, bőrönd javítást, átalakítást vállalunk. Bőráru: par Rt. Ierakata, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202 1

SZÉPSÉGAPOLAS D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária királyné (Bémer) tér 3. I. emelet. 2615

Agi krém

Kinek arcbor n szeplők, kinek arcborén májfoltok, kinek arcborén bármily kiütések mutatkoznak. Mivel az

Agi krém

a legkötelesebb szépítő szerek van elismerve biztos hatásánál fogva. Agi krém kapható mindenütt!

A mese meghalt jellegére levél van. 97

LAKÁS

TOBB csinos egy egyas butorozot szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 lejért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 438

BUTOROZOTT vagy üres szobát keres Olasziban magános férfi. Címet a Hegedűs hírlapirodába „Állandó” jellegére.

4 szobás modern lakás kiadó. Értekezni dr Sor, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 14. 84

1 szobás, konyhás lakás kiadó. Ovoda-utca 7-a alatt. 98

KÖZELI mezővárosban kitérő menetelű üzlet azonnalra átadó. Központban lakások 1-2-3-4 szobások. Központi butorozott lakrészek. Irodahelyiségek. Egyszerű szobakonyhás lakás, keves átalakítással azonnalra. Házak, szőlők eladók. Balázsnánál, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21. Telefon 815. 90

ALKALMAZÁS

ÜGYNÖK 6000 lei fixet, jutalékkal, vidéken napidíjjal textilszakma, csakis bevezetett vétetik fel, Lengyel, Cosbuc (Szalárdi) utca 9. 95

FIATAL fiu kezdő gyakornoknak felvétetik. Írásbeli ajánlatokat Glück Károly és fia lakerekedők, Margitta. 96

ERŐS fiukat tanulóknak felvesz a Velocitas garage (v. Premontrei gimnázium.)

ADÁS-VÉTEL

Perzsa-szőnyegek

legfinomabb külföldi fonalak szőnyegek készítéséhez

Selyem fonál kgr. 650 lei
Imperial fonál fényes kgr. 520 lei
Vastag 4 szál fonál kgr. 430 lei
Felvető angol cérna kgr. 340 lei
Selyem felvető. 600 lei

Legolcsóbb
bevásárlási forrás!

Székely-nél

Pictor Grigorescu-utca 4 szám 3238

HOVA sietsz, hová szaladsz, jó bort HORVATHNÉNÁL ihatasz. Tace Jonescu (Körös) u. 14. 3491

HASÁB és aprított tűzfát házhoz szállítva, legutányosabban kapható Ellbogen Dávid, Granaria, megrendelhető Cuza Voda (Szacs-vay) utca 16 és Granaria-fatelep. 29

KERESZTHUROS hosszú zongora, kitűnő állapotban, sürgősen eladó. Beck, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 35. 83

AKTATASKAT, bőröndöt legolcsóbban vásárolhat, Bőráruipar R. T. gyári lerakátában. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 5. 3202 2

ALKALMI házvétel! Egy háromszobás utcai, 2 egy szobás udvari lakásból álló szép utcai frontu (5 nagy ablakos) ház, olcsón eladó. Keskeny-utca 3. 100

Művészi perzsa-szőnyegek szövet gobelenek, valódi külföldi fonalak, minták, szövőkelelők, szőnyegjavítás, tisztítás, állandó tanfolyamok

Schulhoi Emilnénél

Orienszővművészeti iskola

Ep. Corogariu (Urij)-utca 14.

Premontrei gimnázium.

TERMÉNY daráló maom berendezés villanyerőre, olcsón eladó, részletfizetésre is, Kalendánál. 99

Rellef, gobelin és keilmfestést vállalok. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyária-u). 8. sz. alatt szemben a kapuval.

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kezi kezdeztet egyezer leittől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritók Zsigmond) utca 2. 3498

KÜLÖNFÉLÉK

SZEPEN mosok, vasalok, házhoz ajánlkozom. Decebal (Vitéz) utca 25. Nagyné. 958

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzess) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leittől kaphatók. Topsál Vilmos, Strada Averescu (a Bulv. Reg. Ferdinand) és a Perces-utcat összekötő utcában.) 276

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 8. — Behúzás, javítás gyorsan készült. 2457

Ruhákat

fest, tisztí

Gallérok

legszebben mos, vasal

Szabó László

Take Ionescu Körös-utca 1.

Fiók: Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Nagy tavaszi szezon megnyitás!

	Kp.	3 hó	5 hó
1. Női kabát pellerinnel, angol kockás szövettel végig bélelve	2700	2850	3000
2. Legújabb divatu „RADIO” szövettel készült végig bélelt divatkabátok	3200	3350	3500
3. GABARDIN kabátok, finom brokát béléssel, I-ső rendű kivitelben	4500	4750	5000
4. Igen finom brocát szövet ruha a legutolsó divat szerint	1200	1260	1320

Leányka-kabát (3—5 évig) Lei 1200 1260 1320
Minden nagyságban úgy készen, mint méret után

	Kp.	3 hó	5 hó
5. Férfiruhák, jó belldi szövettel úgy készen, mint méret után	2250	2375	2500
6. Angol séta ruha I-a szövettel, saját műhelyünkben készült	3500	3650	3800
7. Nagy alkalmi vétel folytán gyönyörű tavaszi kabátok	3500	3650	3800
8. Angol-raglán úgy készen, mint méret után a legszebb skót szövettel	4200	4400	4600

Fiu tavaszi kabát (3—5 évesek) Lei 1200 1260 1320
Fiu ruhák és kabátok úgy készen mint méret után nagy választékban!

A legújabb női és férfi ruha és kabát szövetek, puplinok, selymek, gyaráinktól raktárra érkeztek! Angol és francia női és férfi szabóságunkat külön nb. figyelmébe ajánljuk

LUKÁCS F. & Co. Konfekció és textil nagyáruháza a színház mögött